

Samtaleguide

Televindu

Til bruk ved samtaler omkring minutt for minutt videoer

Formålet til denne guiden er å understøtte igangsettelse og fastholdelse av nære personlige samtaler basert på minutt for minutt videoer. Guiden henvender seg til personalet og pårørende som ønsker å engasjere personer med demens til minnefremkallende samtaler. Demens kan påvirke bl.a. språk og hukommelse på forskjellige måter. Samtaleguiden er tilrettelagt sånn at den kan brukes bredt og skal sees som inspirasjon til en god samtale. Bruk de spørsmålene som gir mening i din kontekst.

Forberedelse

Skap gode forutsetninger for en god og personlige samtale omkring videoene:

- Sett av 10 minutter med uforstyrret tid.
- Sørg for at personen med demens føler seg trygg og komfortabel med evt. øvrige personer i rommet.
- Unngå bråk og distraksjon ved å sørge for ro i lokalet under videovisningen.
- Velg en video som viser noe personen kan relatere seg til. Se på videoens trygghetsnivå (grønn gul - oransje) for å velge en video med passende nivå av stimuli.

Viktig å være oppmerksom på

Det kan variere mye fra dag til dag hvor langt konsentrasjonspenn personer med demens har. Samtaler rundt videoene handler først og fremst om å ha en god opplevelse sammen.

Ikke press på for mye for å få svar på spørsmålene dine. Vær i stedet oppmerksom på samtalepartneren din sitt humør og tilstand, og tilpass deg deretter.

Hvis du mottar en god respons på et spørsmål, kan det følges opp med utdypende spørsmål.

Det er viktigere å lytte enn å stille spørsmål. Det anbefales å følge spontane samtaleemner som dukker opp underveis. Spørsmålene i denne guiden er bare for å hjelpe samtalen i gang, dersom det er behov for det.

Samtale under videoen

Videoer kan hjelpe personer med demens til å vekke minner ved å vise steder og aktiviteter som personen gjenkjenner fra sitt eget liv. Det er en fordel å starte samtalen med simple spørsmål og gradvis spørre mer inn til de minnene som videoene evt. vekker. Start samtalen med å spørre inn til personen med demens sin oppfattelse av videoens innhold. Dette sikrer et felles utgangspunkt for den videre samtalen.

Innledende spørsmål:

- Hva er det vi ser på?
- Hva ser du?
- Hvor er det?
- Hva skjer her?

Utdypelse av personens forbindelse:

- Har du vært der mye?
- Så det annerledes ut den gang?
- Er det som du husker det, eller har noe forandret seg?
- Er det noe du kan gjenkjenne fra livet ditt?

Spørsmål som oppfordrer til videre samtale:

- Var du der alene eller var du sammen med noen andre?
- Var det noe du gjorde alene eller gjorde du det sammen med noen andre?
- Hva er det i det vi ser du gjenkjenner spesielt godt?

Spørsmål til personens forbindelse til det som vises:

- Kjenner du igjen dette stedet?
- Har du vært der før?
- Har du prøvd det?
- Er det noe du har gjort selv?

Spørsmål til konkrete minner:

- Husker du noe fra fra dette stedet?
- Husker du noe som skjedde i dette området?
- Husker du noe fra den gangen da du ofte dro dit?
- Minner det deg om en spesiell opplevelse fra dette stedet?

Spørsmål til betydningen av stedet eller aktiviteten:

- Er det noe som har fylt mye av livet ditt?
- Er det noe som har vært viktig for deg?
- Er det noe du har vært glad i?
- Hvilken betydning har det stedet hatt for deg?